

Vállalkozáselmélet és gyakorlat Doktori Iskola

Önértékelése

Tartalomjegyzék

1. LEÍRÓ, ÉRTÉKELŐ RÉSZ	3
1.1. A Doktori iskola bemutatása	3
1.1.1. Képzési program	3
1.1.2. Kutatási témák	3
1.2. A Doktori Iskola eredményei az utóbbi 5 évben	3
1.2.1. A Doktori Iskola tagjai	5
1.2.2. Felvett hallgatók számának alakulása	5
1.2.3. Végzett hallgatók számának alakulása	5
1.2.4. Oktatói-kutatói utánpótlás nevelés	7
1.2.5. Összehasonlítás más doktori iskolákkal	8
1.3. A Doktori Iskola vezetőjének bemutatása	9
1.3.1. Munkahelyek	9
1.3.2. Tanulmányok	9
1.3.3. Tudományos Bizottsági tagságok	9
1.3.4. Kitüntetések	10
1.3.5. Nyelvtudás	10
1.3.6. Szakmai fejlődés, érdeklődési kör	10
1.3.7. Doktoranduszok	12
1.3.8. Legjelentősebbnek tartott kutatási eredmények	12
1.3.9. Eddigi szakmai munka	13
1.4. A Doktori Iskola belső szervezete	14
1.4.1. A Doktori Iskola tagjai	14
1.4.2. Tudományági Doktori Tanács	14
1.4.3. A Tudományági Doktori Tanács titkára	14
1.4.4. Doktori Tanulmányi Bizottság (DTB)	14
1.4.5. Felvételi Bizottság	14
1.4.6. A Doktori Iskola fóruma	15
1.4.7. A Doktori Iskola nyilvántartási rendszere	15
1.4.8. A Doktori Iskola szerkezete	15
1.5. A Doktori iskola kapcsolatrendszere	15
1.5.1. Hazai kapcsolatok	15
1.5.2. Nemzetközi kapcsolatok	15
2. A DOKTORI ISKOLA INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEI	17
3. C-SWOT ANALÍZIS	18
3.1. Induló felmérések	18

3.2.	Közbülső felmérések	18
3.2.1.	Releváns felmérések	19
3.2.2.	A releváns felmérések tanulságai:	19
3.3.		21
3.4.	C-SWOT analízis	22
3.4.1.	Erősségek	22
3.4.2.	Gyengeségek	23
3.4.3.	Lehetőségek	23
3.4.4.	Veszélyek	24
3.4.5.	Korlátok	24
3.5.	Minőségfejlesztési terv	25

1. Leíró, értékelő rész

1.1. A Doktori iskola bemutatása

A Vállalkozásemélet és gyakorlat Doktori Iskola 20 éve kezdte meg működését a Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Karán (első alkalommal 1996-ban szereztek abszolutóriumot a hallgatói; az első PhD fokozatot 1997-ben állították ki). A doktori iskola 2000. december 15-én nyerte el az ideiglenes akkreditációt – majd 2002-ben a végleges jóváhagyást – a Magyar Akkreditációs Bizottságtól, és az általa előírt személyi feltételeknek megfelelően végezte és végzi működését.

Kutatási területeink a gazdálkodás- és szervezéstudományok széles spektrumát fedik le, a kvantitatív módszerek közgazdasági alkalmazása, a vállalati gazdálkodás, a vállalati stratégia és üzleti vállalkozás, a menedzsment, a marketingiskolák és alkalmazásai, a világ- és regionális gazdaságtan, valamint a gazdaságelmélet és gazdaságpolitika témaköreiben. Célunk, hogy a nálunk megszerzett PhD fokozat lehetővé tegye a sikeres elméleti és gyakorlati tevékenységet, mind hazai, mind nemzetközi szinten.

1.1.1. Képzési program

A 4 féléves tanterv az egyetemi képzésre jellemző alapozást és az ismeretek, illetve a tantárgyak egymásra épülését szem előtt tartva, a társkarok közreműködésére számítva került összeállításra.

A tantárgyak jellege szerint mindenki számára kötelező két alaptárgy (vizsga) és hat alapozó tárgy (beszámoló) képezi a tanterv alapját. Erre épül a tématerülettől függő négy kötelező (vizsga) és a választható három alternatív tárgy (beszámoló). Mindezeket túlmenően a hallgatók látókörüket bővítő fakultatív tárgyakból (beszámoló) is választhatnak.

A teljesítmény mérése és igazolása kreditpontokra épül.

- Az abszolutórium megszerzéséhez szükséges kreditpontokat (180) döntően önálló szakmai munkával (101), kisebb részben tanulmányi és oktatási feladatok (79) elvégzésével lehet megszerezni.
- Az önálló szakmai munkával szerezhető kreditpontokból (101) legalább 36-ot publikációval és 54-et pedig a disszertáció készítésben való előrehaladással kell teljesíteni.
- A hallgatóknak összesen 61 kreditpont tanulmányi, ezen belül 24 kreditpont vizsgakötelezettsége van.
- Az oktatási feladatok ellátásával összesen 18 kreditpontot kell gyűjteni a képzés és a kutatási év során.

A tanterv félévente 13 oktatási héttel és tantárgyanként 2 kontakt órával (1 kontakt óra = 50 perc) számol. Félévente 6 hetes vizsgaidőszak áll rendelkezésre.

A nappali és a levelező tagozatos hallgatók követelményei tartalmilag teljesen azonosak. Az egyéni felkészülésben résztvevő hallgatók a tudományos vezető ajánlásával kezdeményezhetik a Tudományági Doktori Tanácsnál a szakmai előéletük beszámítását tanulmányi kötelezettségeik maximum 50 %-ának (30 kreditpont) erejéig. Az egyéni felkészülésű hallgatók beiratkozásának és tárgyválasztásának szabályait a Kari hallgatói követelményrendszer rögzíti.

1.1.2. Kutatási témák

Kvantitatív módszerek közgazdasági alkalmazása (Prof. Dr. Besenyei Lajos)

- Társadalmi-gazdasági és demográfiai folyamatok kvantitatív és kvalitatív elemzése (Prof. Dr. Besenyei Lajos)
- Előrejelzések és döntések előkészítése (Prof. Dr. Besenyei Lajos)
- Számviteli információs rendszerek szabályozásának és működtetésének elméleti és gyakorlati kérdései (Dr. Pál Tibor)

- A könyvvizsgálat intézményének beillesztése a gazdálkodási folyamatok szabályozási és ellenőrzési eszközszerébe (Dr. Pál Tibor)
- A pénzügyi piacok hatékonyságelemzése (Dr. Bozsik Sándor)
- Pénzügyi piacok és hitelintézetek gazdasági és pénzügyi vizsgálata, elemzése (Dr. Kovács Levente)
- Az Európai Unió gazdasági és pénzügyi kihívásai (Dr. Kovács Levente)
- Számviteli információs rendszerek (Dr. Kántor Béla)

Vállalati gazdálkodás (Prof. Dr. Illés Mária)

- Gazdálkodási feltételek, módszerek, sajátosságok a vállalati gyakorlatban (Prof. Dr. Illés Mária)
- A természetes monopolhelyzetű, illetőleg a közszolgáltató vállalatok működtetésének és gazdálkodásának sajátosságai (Prof. Dr. Illés Mária)
- A vállalati energiagazdálkodás kihívásai – energiapiaci helyzetkép, trendek, tendenciák (Kádárné dr. Horváth Ágnes)

Vállalati stratégia és üzleti vállalkozás (Prof. Dr. Fülöp Gyula)

- Új vállalati stratégiai kihívások: globalizáció, fenntarthatóság (Prof. Dr. Fülöp Gyula)
- Vállalkozásfejlesztés változó feltételek között (Prof. Dr. Fülöp Gyula)
- Az üzleti etika és a vállalati társadalmi felelősség elméleti és gyakorlati perspektívái (Dr. Szegedi Krisztina)
- Az információs technológia szerepe és helye a gazdasági szervezetekben (Dr. Sasvári Péter)

Menedzsment (Veresné Dr. Somosi Mariann)

- Innovatív szervezetek változási tendenciái (Prof. Dr. Szintay István)
- Minőségmenedzsment (Prof. Dr. Szintay István)
- Innováció menedzsment (Dr. Szakály Dezső)
- Teljesítmény menedzsment (Veresné Dr. Somosi Mariann)
- Üzleti folyamatok menedzsmentje (Dr. Deák Csaba)
- Viselkedéstan (Dr. Kunos István)
- Technológiamenedzsment (Dr. Szakály Dezső)
- Projektmenedzsment (Veresné Dr. Somosi Mariann)
- Kompetenciamérés és elemzés (Veresné Dr. Somosi Mariann)

Marketingiskolák és alkalmazásai (Dr. Piskóti István)

- Társadalmi marketing modellje és alkalmazásai (Dr. Piskóti István)
- Innovációmkteting hatékonysága (Dr. Piskóti István)
- Ügyfélérték- és elégedettség orientált business marketing menedzsment (Dr. Piskóti István)
- Szolgáltatásmkteting speciális megoldásai (Dr. Nagy Szabolcs)
- Környezettudatos mkteting (Dr. Nagy Szabolcs)
- Nemzetközi mkteting menedzsment (Dr. Dankó László)

Világgazdaságtan és regionális gazdaságtan (Prof. Dr. Kocziszky György)

- Világgazdasági régiók összehasonlító vizsgálata (Dr. Nagy Zoltán)
- Regionális gazdasági folyamatok ökonometriai modellezése (Prof. Dr. Kocziszky György)
- Környezeti teljesítmény értékelése és ökohatékonysági vizsgálata (Prof. Tóthné Dr. Szita Klára)
- Vidékfejlesztés (Prof. Dr. Gadócziné Dr. Fekete Éva)

- A gazdasági aktivitás területi és szerkezeti dimenziójának vizsgálata Kelet-Közép-Európa országainak feldolgozóiparában (Dr. Kuttor Dániel)

Gazdaságtan, gazdaságpolitika (Dr. Karajz Sándor)

- Modern közgazdaságtani iskolák elméleti és módszertani kérdései (Prof. Nagy Aladár)
- Közgazdaságtani elmélet, rendszerszemlélet és kvantitatív elemzés (Dr. Karajz Sándor)

1.2. A Doktori Iskola eredményei az utóbbi 5 évben

1.2.1. A Doktori Iskola tagjai

A Doktori Iskola törzstagjai közül 7 egyetemi tanár, 4 egyetemi docens. A kutatási témák, és az oktatott tárgyak lefedik a Doktori Iskola öt nagy fókuszterületét, a kvantitatív módszerek közgazdasági alkalmazása, a vállalati gazdálkodás, a menedzsment, a regionális és világgazdaságtan és a gazdaságtan, gazdaságpolitika témáját.

Státusz	Létszám
Törzstagok	11
Témavezetők	21
Oktatók	36

1.2.2. Felvett hallgatók számának alakulása

2009-13 között valamelyest csökkent a felvett hallgatók száma (85 fő) a 2004-2008-as időszakhoz képest (107). Ugyanakkor az egyes években felvettek létszámának alakulása némi stabilitást mutat, még akkor is, ha egy sajátos eltolódás figyelhető meg a hallgatók összetételében. Miközben a nappali hallgatók létszáma a Doktori Iskola kvótáinak megfelelően viszonylagosan állandó, csökkenés tapasztalható a levelező, és növekedés az egyéni hallgatók körében. Az egyéni tanrend szerinti szervezett képzés visszaesése vélhetően a felsőoktatás átalakulásának, a felvett fiatal oktatók csökkenésének, és az ennek eredményeként bekövetkezett keresletszűkülésnek tudható be. A szervezett képzésen kívüli egyéni felkészülés felfutása viszont arra utal, hogy az akadémiai szférán kívül növekszik a doktori fokozat iránti kereslet.

Év	2009	2010	2011	2012	2013*
Nappali tagozatos szervezett képzés	7	5	4	6	5
Egyéni tanrend szerinti szervezett képzés	9	9	12	2	6
Szervezett képzésen kívüli egyéni felkészülés	1	3	7	6	3
Összesen	17	17	23	14	14

*A táblázat 2013. augusztusáig tartja nyilván az adatokat

1.2.3. Végzett hallgatók számának alakulása

A vizsgált időszakban 50 hallgató szerzett abszolutóriumot, és 29 jelölt számára ítélték meg a doktori fokozatot a sikeres doktori eljárás eredményeként. E számok szintén a nagyfokú stabilitásra utalnak, hiszen nagyon hasonlóak a 2004-08-as időszakéhoz (59 és 26). A felvett hallgatók létszámának csökkenését is figyelembe véve ugyanakkor megállapítható, hogy a korábbi időszakéhoz hasonló eredményeket nagyobb hatékonyság mellett sikerült teljesíteni. A doktori eljárás szigorlati és bíráló bizottságainak munkájában, valamint a doktori értekezés bírálatában minden esetben részt vettek a hazai akadémiai élet elismert személyei, a Doktori Iskolával együttműködő egyetemek professzorai, valamint az üzleti élet tudományosan is minősített képviselői, biztosítva ezzel az eljárások széleskörű szakmai nyilvánosságát. A 29 sikeres védelemmel zárult eljárás során összesen 51 külső minősített oktató-kutató és professzor vett részt a dolgozatok opponálásában (22 esetben mindkét opponens Egyetemen kívüli személy volt), a bírálóbizottságokban pedig további 41 külső tagot számlálhatunk.

Év	2009	2010	2011	2012	2013*
----	------	------	------	------	-------

Abszolutóriumot szerzett	14	7	7	11	11
Fokozatot szerzett	7	6	10	2	4

**A táblázat 2013. augusztusáig tartja nyilván az adatokat*

1.2.4. Oktatói-kutatói utánpótlás nevelés

2013 szeptemberében zárult a két évet átölelő TÁMOP 4.2.2./B-10/1-2010-0008 pályázat, melynek célja az oktatói-kutatói utánpótlás nevelés volt. Az intézményi projekt 499 millió forint költségvetésű volt, ami a Miskolci Egyetem Doktori Iskolái és a TDK szervezet között oszlott meg. Vezetője Bóhm József, majd Dobróka Mihály professzor volt, míg a szervezeti egységre eső részt a Doktori Iskola vezetője, Szintay István professzor vezette.

A TÁMOP projekt öt területen erősítette a Doktori Iskola teljesítményét:

- Humán erőforrás fejlesztés
 - alkalmazotti státusz biztosítása kutatók megtartásához
 - predoktori státusz: 2 fő
 - doktorandusz státusz: 2 fő
 - PhD hallgatók publikációs támogatása: 6 fő
 - témavezetők, Doktori Iskola tisztségviselők díjazása: 14 fő
 - alprojekt adminisztrátor díjazása: 1 fő
 - 3 db TMP kiadvány idegen nyelvű lektorációjának díjazása: 2 fő
- Konferencia, tanulmányút, rövid kurzus részvétel támogatása
 - PhD hallgatók, fiatal kutatók konferencia részvételének támogatása: 64 fő
 - PhD hallgatók, fiatal kutatók tanulmányút részvételének támogatása: 1 fő
 - PhD hallgatók, fiatal kutatók rövid kurzus részvételének támogatása: 1 fő
 - témavezetők konferencia részvételének támogatása: 10 fő
 - témavezetők rövid kurzus részvételének támogatása: 1 fő
- Publikációs lehetőség biztosítása lektorált, idegennyelvű folyóiratban
 - összesen 27 PhD hallgatói leközölt cikk
- Vendégelőadások a doktori képzés fejlesztésére, tudományos élet népszerűsítésére
 - külső vendégelőadások: 8 db
 - "Tudnak valamit" előadás: 1 db
- Infrastruktúra fejlesztés
 - laptop beszerzés nappali tagozatos PhD hallgatóknak: 16 db
 - laptop tároló lemezszekrény: 1 db

A doktori képzés színesítése érdekében 8 külső vendégelőadás megszervezésére, valamint a „Tudnak valamit” rendezvénysorozat keretében Bod Péter Ákos előadására került sor az alábbi címekkel és időpontokban. Az előadások kettő kivételével mind angol nyelven zajlottak.

Előadó	Előadás témája	Előadás időpontja
Dominik Heere (Németország)	Introducing SAP A.G. business model	2011. november 03.
Kaszás György	Progresszív gondolkodás gyakorlata	2012. január 26-27.
Dr. Nemeslaki András (NKE)	Theoretical Challenge in E-business	2012. március 30. 2012. április 13.
Dr. Paprika Zita (BCE)	Decision Making	2012. április 20. 2012. április 27.
Dominik Heere (Németország)	Mobilizing The Enterprise Business	2012. május 31.
Vladimir Gazda (Szlovákia)	Experimental Economics - especially the Trust Game	2012. november 27.
Dominik Heere	Business Model Generation	2012. november 30.

(Németország)		
Bod Péter Ákos (BCE)	Pénzügyi válság után - tanulságok és kilátásaink	2013. február 28.
Atanas Atanasov (Bulgária)	Case studies in International Economics	2013. március 20.

1.2.5. Összehasonlítás más doktori iskolákkal

A hazai közgazdasági doktori iskolákról készült, 2012. december 13-án, az MTA-KTB ülésén Gyórfy Dóra által prezentált előadás alapján az alábbi tanulságok vonhatóak le. Általános jellemzővé vált az 5 éven túli doktori védés, miközben a tanulmányaikat megkezdők csekély hányada (mindössze 27%-a) szerez doktori fokozat. Jelenleg 19 doktori iskola működik ezen a területen, ebből 2012 októberében Gyórfy Dóra 13 intézményt vizsgált meg kérdőíves felméréssel. (Az eredmények az elhangzott előadás anyagából illetve a Közgazdasági Szemle 2013. januári számában tekinthetők meg.; Közgazdasági Szemle, LX. évf., 2013. január, 90–97. o.)

A 2012-es felmérések alapján 15 hallgatót vett fel a Vállalkozáselmélet és Gyakorlat Doktori Iskola, miközben 45 aktív Ph.D. hallgatója volt. Az aktív hallgatói létszám tekintetében hasonló adatokat találhatunk a BME, a debreceni, soproni, illetve a Budapesti Corvinus Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Doktori Iskolájában. Az első éves hallgatók tekintetében a lekérdezett 13 doktori iskola közül 6 doktori iskolába jelentkeztek kevesebben és hat intézménybe többen, mint a Vállalkozáselmélet és Gyakorlat Doktori Iskola esetében, így a miskolci jelentkezők számát medián értéknek tekinthetjük.

A Vállalkozáselmélet és Gyakorlat Doktori Iskola alapítása (1993) óta több mint 350 doktorandusz hallgatót fel vett doktori tanulmányok folytatására, és ezzel a negyedik legtöbb felvett hallgatói létszámmal büszkélkedhet az országban. (A BCE Gazdálkodástani Doktori Iskolája, a Pécsi Tudományegyetem és a Szent István Egyetem közgazdasági doktori iskolájába vettek fel több Ph.D. hallgatót. Országosan összesen 3227 hallgatót vett fel az összes doktori iskola fennállásuk óta.) A védések arányának tekintetében már nem ilyen pozitív az összkép. Ebben a kategóriában legjobban (a legnagyobb felvett hallgatói létszámot mutató) a BCE Gazdálkodástani Doktori Iskolája szerepel, itt a felvett hallgatók 45%-a védi meg disszertációját. A Miskolci Egyetem Vállalkozáselmélet és Gyakorlat Doktori Iskolájában ez az arány 16%. Hasonló az arány a Pécsi Tudományegyetemen (13%) és a Debreceni Tudományegyetemen (14%) is. Javuló tendencia tapasztalható ugyanakkor, hiszen az elmúlt 5 év átlagában a védettek aránya már 37%-ra emelkedett.

A Ph.D. fokozat megszerzésének időtartama a Vállalkozáselmélet és Gyakorlat Doktori Iskola esetében 72 hónap. Ezt a 2010–2011-es DPR vizsgálatokhoz készült felmérésekben a hallgatói válaszadók 75%-a hosszú időnek ítélte meg. Ennek fő okaként a támogatás és motiváltság hiányát jelölték meg. Összehasonlításként álljon itt egy-két adat a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástani Doktori Iskolájáról. A beiratkozott hallgatók közül alig több mint minden harmadik szerez fokozatot (37,9%) (ez így is több mint kétszerese a ME-VEGYDI eredményének) Az átlagos végzési idő 69 hónap, míg a disszertáció beadási ideje átlagosan 57,4 hónap után történik meg. A végzetteknek azonban közel a fele (43%-a) summa cum laude minősítéssel végez. Az öt év alatt végzett hallgatók aránya 27%.

A többi doktori összehasonlításának eredményeiből a finanszírozás szempontjából fontos doktori iskolai költségvetést érdemes kiemelni. Ezek alapján a 2008 és 2012 közötti időszakot vizsgálva az éves költségvetés szempontjából a Vállalkozáselmélet és Gyakorlat Doktori Iskolája az alsó tercilisbe esik.

1.3. A Doktori Iskola vezetőjének bemutatása

Dr. Tóthné Dr. habil Szita Klára egyetemi tanár, a Doktori Iskola vezetője

1.3.1. Munkahelyek

2010-	Miskolci Egyetem GTK VRGI egyetemi tanár
2008-2011	Miskolci Egyetem GTK VRGI Humánerőforrás Intézeti Tanszék vezetője
2005-2008	Miskolci Egyetem GTK VRGI egyetemi docens Regionális Gazdaságtan Intézeti Tanszék, egyetemi docens
2001-2004	Miskolci Egyetem GTK Európa- és Regionális Gazdaságtan Intézet, egyetemi docens
1996-2001	Soproni Egyetem (másodállású egyetemi docens)
1996-2001	SZTE Élelmiszeripari Főiskolai Kar egyetemi docens
1989-1996	KÉE ÉFK egyetemi adjunktus
1977-1988	Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa Oktatási Központ Szeged munkatárs
1977	JATE TTK Szeretlen Kémiai Tanszék tanársegéd (másodállás)
1969-1977	Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat gyártmányfejlesztő és piackutató

1.3.2. Tanulmányok

2008	Habilitáció, Gazdaság és szervezéstudományok, Miskolci Egyetem
1995	MTA közgazdaságtudomány kandidátusa (PhD MTA)
1986	dr. univ. JATE TTK
1976-1978	Veszprémi Vegyipari Egyetem környezetvédelmi szakmérnök
1964-1969	JATE TTK okleveles vegyész

1.3.3. Tudományos Bizottsági tagságok

MTA doktorképviselő		2007-
MTA IX. osztálya Statisztikai és Jövő kutatási Tudományos Bizottság	tag	2011-
MTA IX. osztálya SJTB Jövő kutatási Tudományos Albizottság	elnök	2012-
MTA IX. osztálya Jövő kutatási Bizottság	titkár	2007-2011.
MTA Szegedi Akadémiai Bizottság Környezetanalitikai Munkabizottság	tag	2004-
MTA Szegedi Akadémiai Bizottság Élelmiszertudományi Munkabizottság	elnök	1997-2002.
MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottság	tag	2001-
SETAC Europe LCA Steering Committee	tag	2008-
MÉTE Környezetgazdálkodási Bizottság	tag	1996-

LCA Center (A magyar életcikluselemzők szakmai Egyesület)	alelnök	2008-
---	---------	-------

1.3.4. Kitüntetések

A magyar Tudományos Jövőkutatásért emlékérem	2010
Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Kiváló Oktató Diploma	2008
MTA SZAB emlékérem	2003
Főigazgatói dicséret (KÉE ÉFK)	1994
Szakszervezeti munkáért Oklevél (SZOT)	1986
Alkotó Ifjúság Aranyplakett	1975

1.3.5. Nyelvtudás

- angol (közép)
- orosz (alap)

1.3.6. Szakmai fejlődés, érdeklődési kör

Kezdetben gyártmányfejlesztéssel, piackutatással, vállalati technológia folyamatok korszerűsítésével foglalkozott, környezetvédelmi intézkedési terv megalapozását végezte. Újítási munkáinak elismeréseként MÉTE különdíjat, a sertéshús saját levében konzervért az Alkotó Ifjúság Aranyplakett (1975), vehett át egy kollektíva tagjaként

A szakszervezeti oktatási központban szociálpolitikai, munkavédelmi és környezetvédelemmel kapcsolatos kérdések oktatása, programozott oktatási anyagok, módszertani anyagok készítése volt a feladata. Feldolgozta a szakszervezetek környezetgazdálkodással kapcsolatos feladatait és lehetőségeit down-top módszerrel, mintegy 300 Csongrád megyei alapszervezet bevonásával, egy G-10 kutatási program keretében (1989-90).

Az egyetemi doktori disszertációját a hazai karbonátos mangánérccek dúsítási lehetőségeinek vizsgálatára épített kísérleti munkával alapozta meg 1983-86 között.

A felsőoktatásba ugyan 1977-ben gyakorlatvezetőként már egy fél évre másodállásban bekapcsolódott, de valójában fő állásban csak 1989-től vesz részt. Ekkor a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Szegedi Főiskolai Karán adjunktusként kezdett el dolgozni. Itt Keveréktakarmány gyártástechnológia tárgyat, majd később Édesipari technológiát, Élelmiszeripari technológiákat és Környezetgazdálkodást illetve Környezetgazdaságtant oktatott.

Kutatásai főként az élelmiszeripari technológiák környezetvédelmi kérdései felé irányultak, és környezetanalitikai kérdésekkel is foglalkozott, és mintegy 50 hallgató diplomamunkáját irányította. TDK-ás hallgatói rendszeresen részt vettek országos konferenciákon. A levegő szállópor tartalmának komplex vizsgálati módszerének kidolgozásába bevont hallgatói országos I. helyezést értek el – Amit Porlódról tudni kell című dolgozatukkal - és kijutottak a Fiala Kutatók Esseni Kiállítására.

Részt vett a Élelmiszeripari Főiskolai Kar képviselőjeként a Környezet és Természtudományi Kutatási, Oktatási Regionális Centrum (KÖTKORC) által indított posztgraduális környezetvédő majd a graduális környezetvédő szak programjának kidolgozásában és 2 tárgy anyagát fejlesztette ki: „A környezetgazdálkodás elméleti összefüggései” és a „Hatósági előírások, munkavédelem”, emellett a környezetvédelmi analitikai mérésekre gyakorlati praktikumot is kidolgozott.

Környezetgazdaságtant oktatott a JATE TTK-n és GTK-n, és másodállásban a Soproni Egyetem Gazdaságtudományi Karán. Az oktatás mellett kezdetben környezetanalitikai, később

környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási kutatásokat végzett, és egyre inkább elmozdult a környezet és gazdaság közötti kapcsolatok vizsgálatának irányába, a környezeti hatásvizsgálat életciklus-elemzéssel megvalósítható módszere felé.

Kutatásainak háttérét folyamatos pályázati munkával segítette, a kutatásokba hallgatóit is bevonta (Szegedért Alapítvány, MKM, OKTK, PHARE, Környezetgazdálkodás Oktatását Alapítvány, EU 4. Keretprogram (INCO), OTKA, UNDP-HUN, NKFP,) Legjelentősebb kutatása az EU 4. keretprogramjában való részvétel (1998-2000), ahol ország-koordinátorként dolgozott a SusHouse projektben, 5 ország 6 kutatócsoportjával együtt, a háztartások táplálkozással összefüggő, 2050-re vonatkozó scenárióinak kifejlesztésén. A projekten keresztül az intézmény nemzetközi kapcsolatait erősítette. Az élelmiszeripar fenntartható fejlődése, a biotechnológia várható fejlődése és hatásai a 21. században a SusHouse projekt folytatásainak tekinthetők, amelyekben témavezető volt. Aktív szerepe volt a Tisztább Termelés Szegedi Regionális Központjának létrehozásában, hogy ezt a filozófiát a régióban elterjesszék. 1997-2001 között a Főiskola ERASMUS koordinátora volt.

2001-től a Miskolci Egyetem Regionális Gazdaságtan Tanszékének oktatójaként a környezetgazdaságtan mellett, új tárgyakat is jegyzett (graduális képzésben: Magyarország az EU integrációban, EU gazdaság és üzleti környezet, PhD képzésben: EU környezetpolitikája, Globalizáció és fenntartható fejlődés), és aktívan részt vett a Regionális és környezetgazdaságtan mesterszak tantárgyi programjának kidolgozásában, ahol több tárgy jegyzője (pl.: Környezetpolitika, Ipari Ökológia, Életciklus-elemzés).

Az oktatás mellett kutatásait is folytatta, és új kutatásokat is indított, illetve részt vett különböző projektekben (OTKA, GVOP, ROP, Mecenatúra, DEPURE, TÁMOP, Baross). Ezek a kutatások érintik az élelmiszergazdaságot és a fenntarthatósággal összefüggő kérdéseket, és szorosan kapcsolódnak a jövőkutatáshoz, az életciklus-elemzéssel megvalósítható modellezésekhez, a fenntarthatóság regionális szintű értékelésének módszertani megalapozásához. Kezdeményezésére került sor az I. hazai LCA konferencia megtartására Szegeden 2005-ben, majd 2006-ban Miskolcon, és 2006-ban az Első magyar-lengyel-észti életciklus-elemző szeminárium (1st HUPLEEE LCA Seminar) megszervezésére. Fialat kollegáival és az érdeklődő hallgatókkal a környezetgazdaságtani szakcsoport keretein belül a környezeti tudatformálás erősítésére törekszik és az egyetemi klímairóda létrehozásában támogatást nyújt az AISEC részére. Erősíti a jövőorientáltságot. Kutatásaiba rendszeresen bevonta fiatal kutató kollegáit, PhD hallgatóit, így saját projektjei mellett az MTA JKB által végzett kutatásokba is, és segítette őket a Római Club magyar asszociációjának programjaiba is bekapcsolódni.

Az MTA Szegedi Akadémiai Bizottság Élelmiszertudományi Munkabizottság tagja, majd elnöke 2001-ig. Tudományszervezői tevékenységéért 2002-ben a SZAB-tól Akadémiai emléklaplakettet kapott. Tagja a MÉTE Környezetgazdálkodási Bizottságának, a MAB Közgazdasági Szakbizottságának, a SZAB Környezetanalitikai és Környezetvédelmi Munkabizottságának, az MTA IX. osztály Statisztikai és Jövőkutatási Tudományos Bizottságának. 2007-2011. titkári teendőt látott el az MTA IX. o. Jövőkutatási Bizottságban, majd 2012- az MTA IX. o. SJTB Jövőkutatási Tudományos Albizottságának elnöke. Alapító tagja volt az SZTE Környezettudományi Doktori Iskolának, az ideiglenesen akkreditált Doktori Iskola Tanácsának megválasztott tagja volt 2002-ig. 2009-től tagja a ME GTK Vállalkozásemélet és gyakorlat DI Doktori Tanácsának. Oktatóként és témavezetőként részt vesz a DE Ihrig Károly DI programjában is. Emellett több hazai és nemzetközi szakmai szervezetnek is tagja (Magyar Kémikusok Egyesülete, KVIK, TTME, Greening of Industry, SimaPro usergrouppe, IBBE, MSZT LCA Technikai Munkabizottság). Aktív kezdeményezője volt a Magyar Életciklus Elemzők Szakmai Egyesület (LCACenter) megalakításának, melynek alelnöke, és az egyesület ECO-Matrix on-line folyóiratának szerkesztőbizottsági tagja. Tevékenyen részt vett a Magyar Szabványügyi Testület 2007-től választott tagja a SETAC Europa LCA Intéző Bizottságának. 2008. július 1-től 2011. jún.25. a Világ-és Regionális Gazdaságtan Intézet Humán Erőforrás intézeti tanszékének vezetője volt.

Volt OTKA pályázatok zárójelentésének és beadott pályázatok bírálója is. Felkérésre lektorálási teendőket is ellátott az Acta Alimentaria valamint a Journal of Cleaner Production, International

Journal of Life Cycle Analysis folyóiratok részére, peer review tevékenységet látott el a SETAC LCA Case Study Symposiumra benyújtott rövid és részletes absztraktokat illetően. Bírált PhD konferencia előadás anyagokat, bizottsági tagként, opponensként és bizottsági tagként részt vett PhD védéseken és egy MTA doktori eljárásban. TDK konferencián bizottsági tag és szekció elnök is volt.

2005 óta a környezetgazdaságtan tárgy vendég oktatójaként 4 éven keresztül teljes kurzust vezetett a Kolozsvári Babes–Bolyai Egyetem magyar tagozatának mesterkurzusán.

Kutatási eredményeit az általa írt egyetemi jegyzetek és könyvek fejezetei, folyóiratok és konferencia kötetek tartalmazzák.

- Életciklus elemzés, életciklus hatásértékelés (2008); Fenntartható fejlődés - gazdálkodás a természeti és az emberi erőforrásokkal: elektroniks tananyag 2010, (társszerzők: Dabasi-Halász Zs., Csordás T., Roncz J., Siponé Nándori E.,) in TÁMOP-4.1.2-08/1/A/2009-0049 Virtuális vállalatok, e-kormányzat, információs és kommunikációs technológiák; Magyarország 2025 (szerk: Nováky E.)
- Jövőképek és gazdasági stratégiák, 2010 (szerk. Ligeti I.)
- Energiagazdálkodás és fenntarthatóság - Az energiaszektor környezeti és gazdasági vonatkozásai az Észak-Magyarország régióban (2012) (társszerzők: Buday-Malik A., Gyórfy I., Nyíry A., Roncz J); Intézményi megoldások, fejlődési modellek 2013, (társszerzők: Bartha Z., Gubik A.,)

Kutatási eredményeiről rendszeresen beszámolt hazai és nemzetközi konferenciákon, és szakcikkekben, a kutatási eredményeit folyamatosan integrálja az oktatott diszciplínákba. 2008-ban habilitált. Hazai és nemzetközi publikációinak, konferencia előadásainak száma több mint százötven.

1.3.7. Doktoranduszok

- Állami ösztöndíjas: 3
- Abszolutóriumot szerzett: 4
- PhD fokozatot szerzett: Dabasi_Halász Zsuzsanna (2007)

1.3.8. Legjelentősebbnek tartott kutatási eredmények

- Fenntartható háztartások táplálkozásra vonatkozó scenáriónak kifejlesztése 2050-re
- A fenntartható élelmiszerláncfeltételrendszerének kidolgozása
- Az életcikluselemzés hazai meghonosítását segítő kutatások, on-line hazai adatbázis,
- Regionális értékelés életciklusalapon
- Barnamezők fenntartható fejlesztésének vizsgálata és az erőforrás kitermelés kockázatai
- Globalizáció és intézményi változások OTKA kutatás során az ökoinnovációra épülő zöld fejlődés mérési módszerének kidolgozása és a fejlődéshez szükséges intézményrendszer

Amikor a fenntarthatóság dimenzióinak meghatározására kísérletet teszünk, persze az alapvető kérdés, hogy a fenntarthatóság értelmezésében milyen álláspontot vallunk. A gyenge és erős fenntarthatóság koncepciót illetően is megoszlott a szakmai képviselő, de emellett újabb és újabb kérdések merülnek fel, mint a rugalmas alkalmazkodóképesség, ökohatékonyság kontra rebound effect. A jövőt illetően abban valamennyien egyet értenek, hogy a „jól lenni, vagy ahogy gyakran említett „jóllét” egy életminőségben bekövetkező változás jelent, és nem feltétlenül az anyagi jólét alapján. A fenntarthatóság multidimenzióval rendelkezik. Az a rendszer, amelyik egyik dimenziójában fenntarthatatlan, általában nem fenntartható. A több komponensű indikátorok minden dimenziót mérnek és ha egy aggrálással egy indexbe tömörítjük, az egy általános pozíciót ad a rendszer állapotára. Mivel a fenntarthatóságról csak jövőorientáltan beszélhetünk, annak megítélése nem nélkülözheti a jövőscenáriók, előrejelzések technikáit legyen az statisztikai alapon történő trendelemzés, vagy a scenárió alkotás új módszere. A múlt, a hosszútávú idősorok alapján történő elemzés aváltozás dinamikájának egy mültra épített meghosszabított trendvonalát jelenti, viszont számos hatás, ma még nem észlelt esemény eltérítheti a jelen fejlődési útját, és egészen más pályára terelheti.

1.3.9. Eddigi szakmai munka

<https://vm.mtmt.hu//search/slist.php?lang=0&AuthorID=10002300>

Saját közlemények száma:	199
Idézetek száma:	81
Független idézetek száma:	68
Függő idézetek száma:	13
Összegzett impakt faktor:	0,066
Összesen:	0,066

1.4. A Doktori Iskola belső szervezete

1.4.1. A Doktori Iskola tagjai

A Doktori Iskola tagjait a törzstagok, témavezetők, oktatók, ill. meghívott külső szakemberek alkotják.

- A törzstagok szakmai kritériumait és munkajogi, életkori feltételeit a 387/2012. (XII.19.) Korm. rendelet 2. §. (3) bekezdése és a MAB 2013/6/III/1. határozat I.1. és I.2. pontja rögzítik.
- A doktori téma vezetője az a tudományos fokozattal rendelkező, aktív kutatói tevékenységet folytató – oktató – vagy kutató, továbbá professzor emeritus, akinek témahirdetését a Tudományági Doktori Tanács jóváhagyta, és aki ennek alapján – felelősen irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz(ok) tanulmányait, illetve a doktorjelöltek felkészülését a fokozatszerzésre.
- A Doktori Iskola oktatói azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók és professzor emeritusok, akiket a Doktori Iskola vezetőjének javaslatára – a Tudományági Doktori Tanács alkalmasnak tart a Doktori Iskola keretében oktatási, kutatási feladatok ellátására.

1.4.2. Tudományági Doktori Tanács

A Tudományági Doktori Tanács elnökére, elnökhelyettesére és tagjaira a doktori iskolák törzstagjai tesznek javaslatot. Az elnök és az elnökhelyettes személyéről a Kari Tanács véleményt nyilvánít. A Tudományági Doktori Tanács elnökét, elnökhelyettesét és tagjait – az Egyetem Doktori Tanácsának vélemény nyilvánító szavazata után – az Egyetem Doktori Tanácsának elnöke bízza meg és menti fel.

Szavazati jogú tagjai – a doktorandusz képviselő kivételével - kizárólag olyan személyek lehetnek, akik a törzstagság feltételeinek megfelelnek. Tagjainak többségét a kar egyetemi tanárai alkotják.

A Tudományági Doktori Tanács feladatkörét, hatáskörét a Miskolci Egyetem Doktori SZabályzata 4. §-ának (8) bekezdése rögzíti.

Létszáma	19 fő
Összetétele	
elnök és elnökhelyettes	1-1 fő
az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban álló, szavazati jogú tag	9 fő
az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban álló, tanácskozási jogú tag	1 fő
az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban nem álló, szavazati jogú tag	4 fő
az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban nem álló, tanácskozási jogú tag	2 fő
a PhD hallgatók választott képviselője, szavazati jogú tag	1 fő

1.4.3. A Tudományági Doktori Tanács titkára

A Tudományági Doktori Tanács munkáját a Tudományági Doktori Tanács titkára segíti, akit a Tanács állásfoglalása alapján az elnök kér fel meghatározatlan időre. A titkár nem tagja a Tudományági Doktori Tanácsnak, de ülésein tanácskozási joggal részt vesz.

1.4.4. Doktori Tanulmányi Bizottság (DTB)

A DTB a doktorandusz hallgatók tanulmányi és vizsga ügyeiben elsőfokon eljáró, a Doktori Iskola Tanácsa állásfoglalásainak előkészítő testülete. Működését ügyrend szabályozza.

1.4.5. Felvételi Bizottság

A Tudományági Doktori Tanács 3 tagú felvételi bizottságot jelöl ki, melynek elnöke és tagjai a Doktori Iskola oktatói. A Felvételi Bizottság lebonyolítja a jelentkező hallgatók felvételi elbeszélgetését, majd a 3. pontban jelzett pontozási szempontok alapján felállítja a jelentkező rangsorát, amit a Tudományági Doktori Tanács elé terjeszt.

1.4.6. A Doktori Iskola fóruma

A Doktori Iskola fórumát az iskola tagjai és a PhD hallgatók alkotják. Évente egy alkalommal a Tudományági Doktori Tanács elnöke hívja össze, és a megjelenteket tájékoztatja a Doktori Iskola működését érintő kérdésekről. A fórumon minden résztvevőnek lehetősége van észrevételeket és javaslatokat tenni, amelyeket a Tudományági Doktori Tanács mérlegel, szükség esetén intézkedik

1.4.7. A Doktori Iskola nyilvántartási rendszere

A Doktori Iskola nyilvántartásba veszi

- a Tudományági Doktori Tanács ülésein készült jegyzőkönyveket,
- a felvételi jelentkezés anyagait és a felvételi elbeszélgetések jegyzőkönyveit,
- hallgatónként az abszolutórium kiadásához szükséges dokumentumokat (indexmásolat, egyéni beszámoló, tudományos vezető értékelése),
- a kari doktorandusz hallgatók képzési adatait tartalmazó doktorandusz nyilvántartást a Dékáni Hivatal doktori ügyekkel megbízott előadója vezeti a Neptun rendszerben.

A nyilvántartási rendnek megfelelően a nyilvántartások szükséges másolatait, illetve az ezekhez tartozó dokumentumokat megküldi az Egyetem Doktori Tanácsának, illetve másolatokat ad ki a hallgatók kérésére.

1.4.8. A Doktori Iskola szerkezete

A doktori iskolán belül az oktatás és a kutatás tématerületekre, azokon belül témacsoportokra és végül témákra tagozódik.

1.5. A Doktori iskola kapcsolatrendszere

1.5.1. Hazai kapcsolatok

A közgazdaságtudomány (7), valamint a gazdálkodás és szervezéstudományok (12) tudományágon belül jelenleg 19 doktori iskola működik Magyarországon. A Doktori Iskolánk intenzív munkakapcsolatot tart fenn valamennyi Doktori Iskolával, amelyek a gazdálkodás- és szervezéstudományok területén működnek a hazai társegyetemeken. Különösen szoros a kapcsolatunk a Budapesti Corvinus Egyetem (BCE), a Pécsi Tudományegyetem (PTE), a Debreceni Egyetem (DE), a Szegedi Tudományegyetem (SZTE) és a Szent István Egyetem (SZIE) Doktori Iskoláival.

Doktori iskolánk egyik kezdeményezője volt a doktori iskolák közötti együttműködésnek, amely 2002. év elején el is kezdődött. Az együttműködés keretében évente 2-3 doktorandusz-konferenciára került eddig sor az egyes doktori iskolák rendezésében.

1.5.2. Nemzetközi kapcsolatok

Doktori Iskolánk 2005-től tagja a Gazdálkodástudományi Doktori Iskolák Európai szövetségének (EDAMBA: <http://www.edamba.eu/r/default.asp?iild=HEJFI>). E hálózatnak mintegy 70 egyetem a tagja, ami széleskörű nemzetközi együttműködési lehetőségeket biztosít számunkra.

Az intézményes nemzetközi kapcsolatok – Magyarország és a Miskolci Egyetem helyzetéből adódóan – elsősorban két irányban erőteljesek. Egyrészt a környező országok egyetemeivel, másrészt az Európai Unió országainak felsőoktatási intézményeivel. A Miskolci Egyetem és külföldi egyetemekkel kötött együttműködési megállapodások alapján a következő egyetemek kapcsolódnak a Doktori Iskolánk tevékenységéhez:

- Alkalmazott Tudományok Egyeteme, Frankfurt (D) <http://www.fh-frankfurt.de>
- Case Western Reserve University, Cleveland (USA) <http://www.case.edu/>
- Harkovi Műszaki Egyetem (UA) <http://www.kpi.kharkov.ua>
- Kassai Egyetem (SK) <http://www.tuke.sk>

- Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsár (RO) <http://www.ubbcluj.ro/>
- Leobeni Egyetem (A) <http://www.unileoben.ac.at/>
- Louis Pasteur Egyetem, Strasbourg (F) <http://www-ulp.u-strasbg.fr/>
- Magdeburgi Otto-von-Guericke Egyetem (D) <http://www.uni-magdeburg.de/>
- Petrosényi Egyetem (RO) <http://www.upet.ro/>
- Petru Maior Tudományegyetem, Marosvásárhely (RO) <http://www.upm.ro/>
- Pozsonyi Közgazdaságtudományi Egyetem (SK) <http://www.euke.sk/>
- Újvidéki Egyetem (SRB) <http://www.ns.ac.yu>
- Várnai Közgazdaságtudományi Egyetem (BG) <http://www.ue-varna.bg/>

A kar oktatóinak és PhD-hallgatóinak oktatási-kutatási kapcsolatai kiterjedtek, amit jelez a különböző nemzetközi oktatási és kutatási projekteken (LEONARDO, ERASMUS és CEEPUS) való aktív közreműködés, külföldi és hazai nemzetközi konferenciákon való gyakori részvétel, előadások tartása és publikálás. A Miskolci Egyetem 1999-ben létrehozta a doktorandusz hallgatók nyári nemzetközi konferenciáját, amely két évente jó lehetőséget biztosít a Kar doktoranduszainak is idegen nyelvű konferencia-szereplésre és a személyes kapcsolatok építésére.

2. A Doktori Iskola infrastrukturális feltételei

A Doktori Iskola infrastrukturális feltételei (előadók, laboratóriumok) az elmúlt évek fejlesztései következtében mind mennyiségben, mind minőségben javultak. A Gazdaságtudományi Kar kezelésében 14 előadóterem van, ebből 5 több mint 100 férőhelyes. Az előadótermek korszerű oktatási és audiovizuális eszközökkel felszereltek. Ugyancsak az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhető, hogy számos speciális laboratóriummal gyarapodott a Gazdaságtudományi Kar, amelyek egyaránt emelik az oktatás és a kutatás színvonalát:

- GTK Assessment Center
- GTK LCACenter – Életcikluselemző laboratórium
- GTK Térinformatikai Laboratórium
- MIM Research Egyetemi Taniroda
- MIM Tours Egyetemi Taniroda
- Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet Tanirodája

A Kar minden intézetében külön könyvtár és jól felszerelt számítógépes laboratórium működik. 2013 nyarán a Gazdaságtudományi Kar Tanácsa döntött arról, hogy az intézeti könyvtárakat összevonja, és Kari könyvtárat hoz létre, amelyben a modern számítástechnikai eszközök által lehetővé tett könyvtári szolgáltatásokat biztosít a hallgatók és az oktatók részére. A Miskolci Egyetem központi könyvtára 400 férőhelyes olvasóteremmel, a folyóiratok és a szabadpolcos állomány mellett 45 számítógéppel (ebből 18 db a multimédiás teremben) áll az olvasók rendelkezésére. Körülbelül 1 millió könyvtári egység van állományukban, ami évente 12-15 ezer könyvvel és egyéb dokumentummal gyarapszik. A folyóiratok száma közel 1000 magyar és idegen nyelvű folyóirat, ezek egy jelentős része közgazdaságtani témájú. A Miskolci Egyetem internetbe kapcsolt gépeiről 30 magyar és külföldi szakirodalmi adatbázis érhető el, többek között az EBSCO, az EISZ-ScienceDirect, az EISZ-SpringerLink, az Akadémiai Kiadó és a HUMANUS. A magyar folyóiratokban való keresés fontos eszköze a könyvtárunk vezetésével épülő MATARKA (Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisa) szolgáltatás.

3. C-SWOT analízis

A Vállalkozáselmélet és gyakorlat Doktori Iskola önértékelési vizsgálata az alábbi területekre terjed ki:

- hallgatói minőségértékelés,
- oktatói minőségértékelés,
- és a fenti kettőn alapuló C-SWOT analízis.

3.1. Induló felmérések

A 2009-es vizsgálat eredményei alapján (ahol a 72 megkérdezett hallgatóból 25 válaszolt a kiküldött kérdőívekre) a következő eredmények olvashatók ki. A megkérdezettek válaszai alapján a témaválasztás szabadságát a hallgatók több mint 72%-a közepesnél jobbra értékelte, míg a témavezetői tevékenységnél a hallgatók 36%-a minden esetben asszisztenciát kapott témavezetőjétől.

A képzésre vonatkozó kérdések esetében a válaszadók leginkább a konferenciák, nyári egyetemek, illetve az idegen nyelv elsajátítását támogató programokat ítélték közepesnél rosszabbra. Figyelembe véve azonban a finanszírozási lehetőségeket, illetve a tény, hogy a Vállalkozáselmélet és Gyakorlat Doktori Iskolájának az egyik legalacsonyabb költségvetéssel rendelkező közgazdasági doktori iskola az országban a megelégedettség alacsony aránya nem meglepő.

A kutatáshoz szükséges könyvtári és számítógépes ellátottságot a válaszadók jónak értékelték, azonban megkérdezettek 48%-a szerint a Doktori Iskola a konferencia részvételeket támogatását kis mértékben vagy egyáltalán nem támogatta. A publikációs lehetőségek vizsgálatánál a válaszadók több mint fele elégedetlen volt, csak 23%-uk látta biztatónak a helyzetet, de egy megkérdezett sem volt teljesen elégedett.

Kiemelendő, azonban hogy a 2013 nyarán lezárult „A Miskolci Egyetemen működő tudományos képzési műhelyek összehangolt minőségi fejlesztése” Tehetséggondozó TÁMOP4.2.2/B-10/1-2010-0008 projekt keretében számos hallgató juthatott el külföldi tanulmányútra illetve konferenciára, illetve az egyetemen rendszeresen hallgathatott hazai illetve külföldi kutatóintézetekből és egyetemokről érkező vendégelőadókat, így az ilyen irányú megelégedettség növekedésére számíthatunk egy soron következő felmérésnél.

3.2. Közbülső felmérések

A doktori képzésre vonatkozó felmérések során sajnálatos tény, hogy a résztvevők száma meglehetősen alacsony, így az eredményekből levonható következtéseket sem lehet általános érvényűnek tekinteni.

Felmérés éve	Típusa	Kitöltési hajlandóság
2010.	Végzett hallgatói felmérés (GTK - 2007-2009 PhD abszolvált)	2 fő
2010.	Végzett hallgatói felmérés (GTK Végzett PhD hallgatói felmérés 2007- 2009)	1 fő
2011.	Közbülső motivációs felmérés	12fő
2011.	DPR A (a végzést követő egy éven belül)	2 fő
2011.	DPR B (a végzést követő 3 éven belül)	12 fő

2011.	Kimenő motivációs teszt	2 fő
2012.	Közbülső motivációs felmérés	10 fő
2012.	DPR B (a végzést követő 3 éven belül)	2 fő
2012.	DPR C (a végzést követő 5 éven belül)	1 fő
2013.	Közbülső motivációs felmérés	12 fő
2013.	DPR B (a végzést követő 3 éven belül)	1 fő
2013.	DPR C (a végzést követő 5 éven belül)	1 fő

3.2.1. Releváns felmérések

- 2011-es közbülső motivációs felmérés (12 fő)
- 2011-es DPR B felmérés (12 fő)
- 2012-es közbülső motivációs felmérés (10 fő)
- 2013-as közbülső motivációs felmérés (12 fő)

Összefoglalva a rendszeren belül tanuló Ph.D. hallgatók felmérése során tapasztalható a relevánshoz közelítő mintanagyság, míg a végzést követő A, B, illetve C DPR vizsgálatok eredményei nem értelmezhetőek általánosan.

3.2.2. A releváns felmérések tanulságai:

2011-es közbülső motivációs felmérés (12 fő)

Az oktatáshoz-tanuláshoz szükséges erőforrásokat a hallgatók az átlagosnál jobbnak ítélték meg (3,64). A különböző tényezők közül a legjobbnak a tantermek, az óra és a létszám kapcsolatát találták (3,9), és a legkevésbé megfelelőnek az épületek állapotát (3,3).

Az intézmény külső megítélését alapvetően jónak tartották a megkérdezettek (3,8). A különböző tényezők közül a legjobbnak az egyetemi légkört tartották (4,5), míg legkevésbé az intézményi demokrácia fejlettségével voltak elégedettek (3,1).

A megkérdezettek 75%-a végzés után a kutató- vagy közsférában szeretne elhelyezkedni.

A témavezetéssel és képzéssel kapcsolatos tényezőket jónak ítélték meg a hallgatók (1,95 – de ebben az esetben fordított skálázást alkalmazott a teszt, tehát az 1-es osztályzat volt a legjobb és az 5 a legkevésbé jó). A legkevésbé a témavezetés gyakoriságával voltak elégedettek a hallgatók (2,7), míg az oktatói felkészültségét (1,5), a doktori iskola imázsát (1,7) és a hallgatói képviselő munkáját (1,5) látták megfelelőnek.

A kutatással kapcsolatos feltételeket jónak tartották a megkérdezettek (2,2 - ebben az esetben fordított skálázást alkalmazott a teszt, tehát az 1-es osztályzat volt a legjobb, és az 5 a legkevésbé jó). A konferenciákon való részvétel támogatását érezték a hallgatók gyenge pontnak (2,6), míg a könyvtár és adatbázisok elérhetőségét (1,8) az egyik erősségnek a kutatással kapcsolatos kérdések kapcsán.

A doktorandusz évek értékelése során a hallgatók az oktatókkal fenntartott kapcsolatot kifejezetten jónak ítélték meg (4,7), a doktori iskolát a hazai doktori iskolák között elismertnek gondolják (4,6). A képzéssel kapcsolatos összes költség (szállás, tananyag, stb.) figyelembe vételével a doktori képzést nem tartották egyöntetűen olcsónak (2,9). Hasonlóan vélekedtek a doktoranduszok munkaerő-piaci

helyzetéről (2,9), a finanszírozás hatékonyságáról (2,9) illetve az akkori felsőoktatási rendszer irányának helyességéről (2,6).

A 2012-es közbülső motivációs felmérés (10 fő)

Az oktatáshoz-tanuláshoz szükséges erőforrásokat a hallgatók az átlagosnál jobbnak ítélték meg. A különböző tényezők közül a legjobbnak a tantermek, az óra és a létszám kapcsolatát találták (4,3) illetve a könyvtár színvonalát (4,1). A legkevésbé megfelelőnek az épületek állapotát (3,3) látták a megkérdezettek.

Az intézmény külső megítélését alapvetően jónak tartották a megkérdezettek (3,9). A különböző tényezők közül a legjobbnak az egyetemi légkört tartották (4,4), míg legkevésbé az intézményi demokrácia fejlettségével voltak elégedettek (3,3).

A témavezetéssel és képzéssel kapcsolatos tényezőket jónak ítélték meg a hallgatók (2,03 – de ebben az esetben fordított skálázást alkalmazott a teszt, tehát az 1-es osztályzat volt a legjobb és az 5 a legkevésbé jó). A legkevésbé a témavezetés gyakoriságával voltak elégedettek a hallgatók (2,9), míg az oktatói felkészültségét (1,5) és a témaválasztás szabadságát (1,6) látták megfelelőnek.

A kutatással kapcsolatos feltételeket jónak tartották a megkérdezettek (1,95 - ebben az esetben fordított skálázást alkalmazott a teszt, tehát az 1-es osztályzat volt a legjobb és a 5 a legkevésbé jó). A tanszéki/intézményi kutatásokba való bekapcsolódás lehetőségeit (2,3) illetve a doktori tanulmányokhoz szükséges idegen nyelv elsajátításának támogatását (2,3) érezték a hallgatók gyenge pontnak (2,6), míg a könyvtár és adatbázisok elérhetőségét (1,8) az egyik erősségnek a kutatással kapcsolatos kérdések kapcsán.

A doktorandusz évek értékelése során a hallgatók az oktatókkal fenntartott kapcsolatot kifejezetten jónak ítélték meg (4,6), a fejlett oktatástechnikát (4,3), az idegen nyelvi képzést (4,1), a tudományos rendezvényekre vonatkozó tudásáramlást (4,4) és a pozitív irányú kutatási trendeket (4,6) tartották megfelelőnek a hallgatók. A képzéssel kapcsolatos összes költség (szállás, tananyag, stb.) figyelembe vételével a doktori képzést nem tartották egyöntetűen olcsónak (2,9). A tanrendet nem tartották elég rugalmasnak (2,9), a gyakorlati hasznosság a többi tényezőhöz képest alacsony osztályzatot kapott (3,4), illetve az akkori felsőoktatási rendszer irányának helyességéről (2,2) sem voltak meggyőződve.

A 2013-as közbülső motivációs felmérés (12 fő)

Az oktatáshoz-tanuláshoz szükséges erőforrásokat a hallgatók az átlagosnál jobbnak ítélték meg (3,4). A különböző tényezők közül a legjobbnak a számítógépekkel való ellátottságot látták a hallgatók (3,9). A legkevésbé megfelelőnek az épületek állapotát (2,8) látták a megkérdezettek.

Az intézmény külső megítélését alapvetően jónak tartották a megkérdezettek (3,7). A különböző tényezők közül az egyik legjobbnak az egyetemi légkört tartották (4,1), míg legkevésbé az intézményi demokrácia fejlettségével voltak elégedettek (2,9).

A témavezetéssel és képzéssel kapcsolatos tényezőket jónak ítélték meg a hallgatók (1,98 – de ebben az esetben fordított skálázást alkalmazott a teszt, tehát az 1-es osztályzat volt a legjobb és az 5 a legkevésbé jó). A megkérdezés során nem volt olyan tényező, amivel átlagosan elégedetlenebbek lettek volna a megkérdezettek. A doktori iskola határidőkkel kapcsolatos korrektségét illetve témavezető hozzáállását (1,3) látták a leginkább megfelelőnek ebben a témakörben.

A kutatással kapcsolatos feltételeket átlagosnak tartották a megkérdezettek (2,71 - ebben az esetben fordított skálázást alkalmazott a teszt, tehát az 1-es osztályzat volt a legjobb és a 5 a legkevésbé jó). A legjobbnak a doktori publikációs követelményét értékelték (1,6) míg legkevésbé megfelelőnek tanszéki kutatásokba való bekapcsolódás lehetőségét tartották a Ph.D. hallgatók.

A doktorandusz évek értékelése során a hallgatók az oktatókkal fenntartott kapcsolatot kifejezetten jónak ítélték meg (4,7) emellett a tudományos rendezvényekre vonatkozó tudásáramlást (4,4) az alternatív tárgyak könnyű felvételét (4,3) illetve az idegen nyelvű tárgyfelvételt (4,3) tartották pozitívumnak. A képzéssel kapcsolatos összes költség (szállás, tananyag stb.) figyelembe vételével a doktori képzést olcsónak tartották (4,0). A leggyengébb pont ebben a szekcióban felsőoktatási rendszer irányának helyessége volt (2,6) de a képzésre vonatkozó részterület egyike sem volt 3,5 alatt.

3.3. TÁMOP 4.2.2.B/10 Tehetséggondozási pályázat elégedettségi vizsgálat

A Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Karának Vállalkozáselmélet és – Gyakorlat Doktori Iskolája a TÁMOP-4.2.2.B/10 Tehetséggondozási projekt érintettjeinek (doktoranduszok, témavezetők, szakmai megvalósítók) elégedettség vizsgálatához kérdőíves felmérést végzett 2013. szeptember 10-20-a között, melynek eredménye nagyon kedvező, pozitív képet fest a projektről, és az alábbiakban kerül részletezésre.

A kérdőívet 36 fő töltötte ki, ami 59%-os válaszadási hajlandóságot mutat.

A pályázatról a válaszadók többsége elsősorban e-mailen az alprojektvezetőtől (55,6%), PhD hallgatóktól, doktorandusz-társaktól (27,8%) és a témavezetőjétől (25%) értesült. A pályázati programok kommunikációjával elégedettek voltak a kitöltők, 4-es skálán, 3,3-as értéket kapott ez a kérdés.

A pályázati célcsoport (PhD hallgató, doktorjelölt) részeként 24 fő, témavezetőként 7 fő, míg szakmai megvalósítóként (adminisztrátor, bizottsági tag) 5 fő adott választ. A doktoranduszok közül 5 fő rendelkezett szerződéses munkaviszonnyal a pályázati forrásból, amellyel szintén elégedettek voltak a válaszadók (4-es skálán 3,6-es érték). Belföldi vagy külföldi utazáshoz a doktoranduszok 87,5%-a nyert támogatást.

Pályázati támogatásban:

- belföldi konferencia részvételre 8 fő, a válaszadók egyharmada,
- külföldi konferencia részvételre 25 fő, (80,6%),
- külföldi tanulmányútra 1 fő,
- rövid kurzusra 1 fő részesült.

Valamennyien teljes mértékben hasznosnak ítélték az adott részvételi formára kapott támogatást.

Témavezetői munkájának támogatásához a válaszadó témavezetők több mint fele (57,1% - 4 fő) kapott, akik ezt az ösztönzési formát sikeresnek ítélték (4-es skálán 3,8-es érték).

A doktori bizottsági munkájának elvégzéséhez a 12 válaszadó egyharmada kapott támogatást, akik a témavezetőkhez hasonlóan hasznosnak találták (4-es skálán 3,8-es érték).

A részvételhez szükséges pályázási folyamattal kapcsolatos elégedettségről 35 válasz alapján az mondható el, hogy elégedettek a kitöltők, amit a 4-es skálán 3,5-es érték is alátámaszt.

2 fő érezte úgy (a teljes válaszadói létszámból), hogy nem kapott meg minden támogatást, ami a sikeres pályázáshoz vagy annak teljesüléséhez szükséges volt.

A 31 válaszadó több mint 60%-a publikált a pályázat által finanszírozott három Theory Methodology Practice számok valamelyikében. Egy válaszadó kivételével mindannyian teljes mértékű segítségnek ítélték az ilyen publikációs lehetőséget.

A külső vendégelőadók által tartott előadásokon a doktoranduszok 70,8%-a vett részt, a legtöbben Dominik Heere – SAP (47,1%), valamint Kaszás György – Progresszív gondolkodás, Paprika Zita – Decision making, valamint Dominik Heere – Mobilizing the Enterprise Business (41,2%), míg a legkevesebben Atanas Atanasov és Nemeslaki András előadásait hallgatták meg. Az előadások színvonalával nagyon elégedettek voltak (3,9-es érték 4-es skálán).

A 29 kérdésre válaszadó egybehangzó véleménye az, hogy a külső vendégelőadók emelik a PhD képzés színvonalát.

A „Tudnak valamit” sorozat keretében Bod Péter Ákos előadásán a felmérés válaszadóinak kevesebb, mint fele, 47,2%-a vett részt, akik mindannyian hasznosnak ítélték az előadást.

A PhD hallgatók oktatási-kutatási feladatait segítő laptop beszerzésről a válaszadók (35 fő) 65,7%-a értesült. A doktoranduszok megítélése szerint ez jelentősen hozzájárul a sikeres kutatói létehez (4-es skálán 3,7-es érték). Ilyen laptopban a kitöltők közül 5 fő részesült, akik teljes mértékben elégedettek a beszerzett eszközzel.

A pályázat szakmai tartalmával, a szakmai programok révén a tudományos utánpótlás megtartásával, kinevelésével jelentős mértékű elégedettség mutatkozik, 36 fő válasza alapján 4-es skálán 3,7-es érték.

A projekt menedzsment munkájával is elégedettek a kitöltők (3,6-es érték 4-es skálán). A felmérés során a legrosszabb megítélést a pályázati programok zavartalan lebonyolításával kapcsolatban felmerült pénzügyi nehézségek, intézkedések kapták, amely még így is jónak mondható 2,8-es érték (4-es skálán). Ezt a szöveges válaszok egyéb észrevételei is alátámasztják, az előleg kifizetéseket, pénzügyi teljesítéseket nehézkesnek az adminisztrációt túlzottnak ítélték néhányan.

A nyitott kérdések alapján elmondható, hogy a jövőben a Doktori Iskolának mindenképpen szükséges hasonló lehetőségek, pályázatok felkutatása a színvonal emelése érdekében. A Doktori Iskola imázsát a projekt a személyes vélemények alapján egyértelműen pozitívan befolyásolta.

Összességében a felmérés alapján elmondható, hogy a projekt szakmai tartalmának megvalósulásával a válaszadók elégedettek, úgy érzik, hogy általa sikerült a Doktori Iskoláról egy kedvezőbb kép kialakítása és várják a jövőbeni lehetőségeket akár egy újabb sikeres pályázat formájában.

A felmérést Dr. Szintay István kezdeményezése és iránymutatása alapján Marciniak Róbert, a szöveges elemzést Ligetvári Éva készítette.

3.4. C-SWOT analízis

3.4.1. Erősségek

A felmérések minden évben azt mutatták, hogy a hallgatók különösen elégedettek a Doktori Iskola, a Kar és az Egyetem belső kapcsolatrendszerével, a hallgatói-oktatói kapcsolatok légkörével. Erőssége az Iskolának, hogy stabil, kiszámítható oktatói gárdával rendelkezik. A legtöbb témavezető könnyen elérhető, ezért a témavezető és a doktorandusz között folyamatos és közvetlen szakmai együttműködés valósulhat meg. Kedvezőnek ítélték a hallgatók a képzési és a tanulmányokhoz kötődő egyéb költségek szintjét, ami a romló gazdasági helyzetben fontos erőssége lehet a Doktori Iskolának.

A szakmai munka színvonalának minősítésében két erősséget emelhetünk ki. Egyrészt a hallgatóknak lehetőségük van újszerű témákban kutatni, és a témavezetők rugalmasak az új kutatási irányok meghatározásánál. Másrészt az Idegennyelvi Oktatási központtal való együttműködés eredményeként rendszeres nyelvi képzésekre van lehetőség, a Doktori Iskola stratégiai céljainak megfelelően pedig folyamatosan emelkedik az idegen nyelven (elsősorban angolul) meghirdetett órák száma.

Erősségek	<ul style="list-style-type: none">– Jó kapcsolat az oktatók és hallgatók között– Alacsony az egy témavezetőre jutó hallgatók száma– Versenyképes doktori témák– Kedvező képzési költségek– Innovációs lehetőségek a kutatási témákban– Stabil oktatói kar által vezetett témák– Kiváló egyetemi légkör– Ingyenes nyelvtanulási lehetőségek
------------------	---

Gyengeségek	<ul style="list-style-type: none"> – Kevés vendégelőadó – Doktori iskola stratégiája nem ismert – Gyakran változó szabályzatok – Támogatás hiánya konferenciákon, publikációs hiányok – A Ph.D. fokozat munkaerő-piaci megítélésének romlása – PhD hallgatói mobilitás alacsony szintje
Lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> – Egyéb ME karokkal történő együttműködés javítása – Doktori képzés tantárgyválasztékának újragondolása – Nagyobb mértékű témakonzentráció – Külső és belső források nagyobb mértékű bevonása – Régióban betöltött szerep erősítése – Külföldi tapasztalatszerzés kiterjesztése – Fokozatszerzés időszükségletének leszorítása
Veszélyek	<ul style="list-style-type: none"> – Oktatók és kutatók magas fluktuációja – Csökkenő igény a kutatás iránt – Egyenlőtlen követelmények a tématerületeken – Kari szakmai közélet káros leépülése – Az elhúzódó felújítások miatt az infrastrukturális helyzet romlása
Korlátok	<ul style="list-style-type: none"> – Pénzügyi és finanszírozása lehetőségek romlása – Más típusú Ph.D. képzés hiánya – Romló gazdasági helyzet – Kutatói és tudományos munka társadalmi és gazdasági elértéktelenedése – Felsőoktatási intézmények túlburjánzása – Doktori iskolák közötti átjárhatóság leszabályozatlansága, kialakult gyakorlat elégtelensége – A mesterképzés presztízsének csökkenése, a PhD hallgatói utánpótlás visszaesése

3.4.2. Gyengeségek

A hallgatói visszajelzések rámutattak, hogy a Doktori Iskola szabályai és stratégiája túl gyorsan változnak, ill. a változások mértékétől függetlenül nem megfelelően kommunikáltak, így sokak számára ismeretlenek. Ennek kezelésére már a 2009-től kezdődő időszakban megindult a Doktori Iskola honlapjának fejlesztése, ami ma már teljesen naprakész, és a Tudományági Doktori Tanács döntéseit napokon belül elérhetővé teszi mindenki számára. Továbbra is gond ugyanakkor, hogy a honlap látogatottsága nem megfelelő mértékű. Éppen ezért a honlap interaktivitásának javítása fontos feladat.

A nemzetközi kapcsolatok, a külföldi vendégelőadók meghívása és a külföldi konferencia részvételek finanszírozásában ugyancsak gyengeséget jeleztek a felmérések. E helyzet javításában sokat segített az Önértékelésben is bemutatott TÁMOP pályázati program, ami viszont 2013 nyarán lezárult. Egy hasonló jellegű program elindítása segíthet az elért eredmények megtartásában, és a gyengeség kezelésében. Ugyancsak nehézség, hogy a külföldi kapcsolatok elsősorban nem azokkal az egyetemekkel a legintenzívebbek, amelyek a hallgatók számára a legnagyobb vonzerőt jelentik.

A törzstagok publikációs tevékenysége alapján a Doktori Iskola a sereghajtók közé tartozik (ld. Berács-Zsótér: Doktori iskolák összehasonlító értékelése törzstagjaik tudományos tevékenysége alapján, Magyar Tudomány 2013. február).

3.4.3. Lehetőségek

A 2009-13-as időszakban megfigyelhető volt, hogy javult a felvett/végzett-fokozatot szerzett hallgatók aránya. Ezen arány további javítása, ill. a fokozatszerzéshez szükséges idő csökkentése egyike a lehetőségeknek. Stratégiai célként fogalmazható meg az oktatói gárda fokozatos megújulása, ami a tantárgyválaszték kibővülésének és az oktatási struktúra újragondolásának lehetőségét hordozza magában. A Miskolci Egyetemen működő doktori iskolák tapasztalatai alapján állítható, hogy a régióban betöltött szerep kiterjeszhető, a regionális kapcsolatok fejleszthetők, ami a kutatási területek és a finanszírozás terén is lehetőségeket hordoz magában.

3.4.4. Veszélyek

Az egyetem és a felsőoktatás pénzügyi helyzetének további romlása az oktatói-kutatói fluktuáció létező veszélyét vetíti előre. Ez az egyetemi kapcsolatrendszer és légkört is veszélyeztetheti, amit a hallgatók az egyik legnagyobb erősségként jelölték meg. Az Egyetem épületeinek immár több éve elhúzódó felújítása veszélyezteti a kutatási-oktatási infrastruktúrát, és kérdésessé teszi a kari könyvtár, ill. az abban kialakítandó kutatószoba megvalósításának időpontját. További veszélyt jelenthetnek az egyes tématerületek oktatási feladataiban mutatkozó eltérések.

3.4.5. Korlátok

A képzés egyik legnagyobb korlátja, ami egyben súlyos veszélyeket is rejt magában, a Bologna-rendszerű képzésben a közgazdasági mesterképzés, és különösen az ME Gazdaságtudományi Karán futó mesterképzések népszerűségének csökkenése. A mesterhallgatók mennyiségi és minőségi ismérveinek hanyatlása ugyanis veszélyezteti a doktori képzés utánpótlásbázisát, így a szűkülő állami kvóták betöltése is problémát okozhat a későbbiekben (amint az más doktori iskoláknál már most is megfigyelhető).

A doktori ösztöndíjak, ill. a kezdő oktatói bérek egyre kevésbé versenyképesek, ami szintén taszító tényező a tehetséges hallgatójelöltek számára. Egyes speciális témák megismerése gyakran más doktori iskolák kurzusainak felvételével könnyen orvosolhatók lennének. ennek szabályozási feltételei ugyanakkor egyelőre nem biztosítottak.

3.5. Minőségfejlesztési terv

A hallgatói megkérdések, a Doktori Iskolák rangsorainak tapasztalatai és a C-SWOT elemzés alapján a minőségfejlesztési terv az alábbi pontokban fogalmazható meg:

	Tevékenység	Kitűzött határidő
1	Doktori képzésben résztvevő oktatók hallgatói értékelésének rendszeres végrehajtása	folyamatos
2	Közbülső motivációs értékelések rendszeres elvégzése	folyamatos
3	Doktori iskola munkatervének és naptárának közzététele az egész tanévre vonatkozóan	minden év szeptember 30.
4	A Tudományági Doktori Tanács jegyzőkönyvek közzétételének folyamatos biztosítása	folyamatos
5	Konferenciákon, szakmai rendezvényeken való részvétel folyamatos biztosítása	folyamatos
6	Az idegen nyelven oktató minősített oktatók arányának 10%-os emelése	2014. december 30.
7	Részvétel az EDAMBA munkájában	folyamatos
8	A doktori képzés speciális eseteinek Kari hallgatói követelményrendszerbe való integrálása	2013. szeptember 30.
9	A Doktori Iskola törzstagjai impaktfaktorának emelése publikációs támogatások révén	2014. január 1-jétől folyamatosan
10	Új PhD hallgatói információs felület kialakítása a Doktori Iskola honlapján (konferencia adatbázis, publikációs lehetőségek stb.)	2014. január 1.
11	Adatbázis hozzáférést is biztosító PhD kutatószoba kialakítása a Kari könyvtár keretein belül	az A4 épület felújítását követően